

PRATA PENGAR

Privatekonomi på
enkel svenska

Kapitel 5 Vårt gemensamma skydd

Viktiga ord film 1:

inkomster
lön
sjukpenning
skatt
skattepengar
spara
tjänar
utbetalning

Viktiga ord film 2:

Försäkringskassan
karensdag
sjukanmäla sig
sjuklön
sjukpenning

Introduktionstexter:

Film 1 – Inledning

En ung kille berättar för sin mamma att han har fått sin första lön. Han är glad. Han säger att han ska spara pengar för att köpa en bil.

Killen frågar sin mamma hur mycket man betalar i skatt. Mamman svarar att det är olika.

Om man tjänar mycket pengar betalar man mycket i skatt.

Killen säger att han tjänar 18 000 kronor i månaden, men att han bara får 14 000 kronor. 4 000 kronor är skatt.

Han frågar också varför man betalar skatt. Mamman svarar att skatten betalar sjukvård, skolor och vägar. Skatten betalar också barnbidrag, bostadsbidrag, sjukpenning och pensioner.

Film 2 – Vad gör jag om jag blir sjuk?

Killen berättar för sin mamma att en arbetskamrat är sjuk. Han frågar om han själv får lön när han är sjuk.

Mamman svarar att han inte får lön den första dagen. Den första sjukdagen kallas för karensdag. Sedan får han sjuklön. Det är mindre pengar än den vanliga lönen.

Mamman säger också att om man inte har arbete, så ska man anmäla till Försäkringskassan om man är sjuk. Då kan man få sjukpenning.

Film 1 – Inledning

Film 2 – Vad gör jag om jag blir sjuk?

Berätta:

Vilket skydd finns för människor i landet där du är född? Får man lön om man är sjuk? Om du svarade ja, är det samma lön som när man är frisk och arbetar? Finns Försäkringskassa?

Betalar man skatt i landet där du är född? Om du svarade ja, är skatterna högre eller lägre än i Sverige?

Diskutera:

Vilket skydd tycker du ska finnas för människorna i ett land? Ska det vara samma skydd för rika och fattiga? Varför? Varför inte?

Finns det oärliga personer som missbrukar systemet med Försäkringskassan, till exempel genom att anmäla sig som sjuka och gå till ett annat arbete? Finns det andra exempel på att missbruka Försäkringskassan?

Vad tycker du att skattepengar ska användas till? Är det rätt att skattepengarna betalar barnbidrag, dagis, skolor och vägar? Varför? Varför inte?

Skriv:

Skriv vad du och din familj får för skattepengarna under en vecka. (Det kan vara till exempel Sfi-undervisning, barnomsorg, grundskola, gymnasium, läkare, tandvård, vägar, järnvägar, bussar, pendeltåg, tunnelbana, ambulans, polis, brandkår, simhall, idrottsplats, bibliotek, museum).

Fler övningar:

Se www.forsakringskassan.se Klicka på lättläst. Rubrik Sjuk.

Se www.webbmatte.se

Gör nya ord av de bokstäver som finns i ordet skattepengar. Gör nya ord av de bokstäver som finns i ordet sjukpenning.

Öva mera:

Läraren säger ett procenttal, till exempel: Hur många procent är 4 000 kronor av 16 000 kronor? Eleverna skriver talet med siffror och räknar ut det. Läraren skriver på tavlan så att eleverna kan kontrollera att de har räknat rätt. Fortsätt med att fråga, till exempel: Hur många procent är 4 000 av 18 000, 4 000 av 20 000, 5 000 av 15 000, 5 000 av 25 000? Eleverna skriver sedan fem-tio procenttal var. De sitter därefter två och två och läser sina tal, ett i taget. Den som sitter bredvid räknar och säger talet och svaret högt.

Facit till övningsuppgifter

Kapitel 5: Vårt gemensamma skydd

Skriv det ord som passar i meningen. Ett ord passar i två meningar.

inkomst • lön • skatt • skattepengar • spara • tjänar

- Kille:* Jag fick min första lön i dag.
Kille: Jag tror att jag ska spara till en bil.
Kille: Mamma, hur mycket betalar man i skatt?
Mamma: Det är olika. Det beror på hur mycket du tjänar.
Kille: Jag har 18 000 kronor i lön, men när jag fick min första utbetalning var det bara 14 000. Kan det vara rätt?
Mamma: Ja, det är nog rätt. En del av din inkomst går till skatt.
Kille: Vad går alla skattepengar till?

Skriv det ord som passar i meningen.

karensdag • sjukanmälde sig • sjuklön • sjukpenning

- Kille:* Anders ringde till jobbet och sjukanmälde sig i morse. Han hade blivit magsjuk
Mamma: Den första dagen du blir sjuk får du ingen lön. Det kallas karensdag. Om du är sjuk längre får du sjuklön.
Mamma: Då ska man sjukanmäla sig till Försäkringskassan och då kan man få sjukpenning.

Skriv R (rätt) eller F (fel).

1. Alla i Sverige betalar lika mycket skatt. **F**
2. Skatten används till att betala tv-avgift. **F**
3. Skatten används till att betala sjukvård och vägar. **R**
4. Skatten används också till barnbidrag och bostadsbidrag. **R**
5. Alla får lön från första dagen de är sjuka. **F**
6. Den första dagen man är sjuk kallas för karensdag. **R**
7. Om man har ett arbete och är sjuk mer än en dag får man sjuklön. **R**
8. Sjuklönen är lägre än den vanliga lönen. **R**
9. Om man inte har ett arbete kan man få sjukpenning när man är sjuk. **R**